

Reținem și faptul că la finalul volumelor autorul mulțumește Fundației „Constantin Toma” pentru sprijinul acordat în tipărirea acestei lucrări, iar strănepoata lui Alexandru Marghiloman, doamna Irina Vlăduca-Marghiloman aduce cu stimă „multe mulțumiri domnului Nicolae Peneș, singurul om care nu a uitat că a existat și ce a făcut Alexandru Marghiloman pentru România pe care a iubit-o atât de mult”.

Concluzia de fond a lucrării este că Alexandru Marghiloman a fost omul providențial care în împrejurările extrem de grele ale anului 1918, a salvat Țara, Armata și Dinastia, sacrificându-și viitorul politic. Înțelegem în final că el fost o personalitate de excepție, un mare român, printre puținii care prin activitatea sa impune un model de om politic demn în România.

Dr. Marius-Adrian NICOARĂ

Sub acest titlu, colectivul format din doctorul în istorie Marius-Adrian Nicoară membru asociat al Academiei Oamenilor de Știință din România (consultanța istorică), Cosmin Iovan (concept) și Eduard Schlecht (grafică) a editat acest volum istoric în luna martie 2018, la Editura MAD Linotype Buzău. Este un volum ce realizează portretul marelui Alexandru Marghiloman, om politic buzoian intrat în istorie ca artizan al actului Unirii Basarabiei cu România la 27 martie 1918, în scurtul interval în care a deținut funcția de prim ministru al guvernului României. Albumul mizează pe efecte stilistice și grafice proprii unei astfel de prezentări menite să impresioneze dintr-o dată și privitorul și cititorul care descoperă și intuiește în figura de pe copertă un personaj impunător, sobru, unul din acei bărbați fermi, educați la școli înalte, sugerând putere, sfânta putere de care țara are nevoie mereu în vremuri de restriște sau de răscruce.

Cartea, sau albumul, cum s-a încetățenit genul unor astfel de lucrări, este mai mult decât o biografie, este un *laudatio* exprimat cu mijloace neconvenționale, în care predomină imaginea și textul, dar și efectul grafic. Alb-negrul conferă sobrietate în prezentarea unei personalități care a făcut epocă prin eleganță, ținută, prin forța și simplitatea proprie celor care știu ce înseamnă desăvârșirea. Profunzimea și competența, ascendențe ale unui spirit cultivat, în spiritul marilor civilizații europene, erau valori care se accesau de la sine în contact cu oamenii mari ai vremii. A fost un apropiat al lui Titu Maiorescu, al lui Constantin Stere și al lui Petre P. Carp. Era o prezență căutată de rege și regină, făcea parte din cluburile exclusiviste ale vremii, era gazda ideală la domeniul lui de la Buzău. Trăia intens pasiunea pentru cai, bucuria reușitei în afaceri și știa să cheltuie superior. Despre aceste veleități par să pledeze mai ales grafica, fotografiile de familie reproduse în cartea pe care o prezentăm.

În privința textului, care găzduiește date și informații privind traseul existențial al unui mare român, istoricul Nicoară aduce cu discreție în discuție, cu deosebire în a doua parte a cărții, una din calitățile definitorii ale personalității politice, culturale și filosofice ale lui Alexandru Marghiloman. Dincolo de proprietățile și averile lui personale, lordul valah cum l-a numit inspirat Nicolae Peneș, avea proprietatea vorbelor lui. Iubea

cuvântul. A fost pentru generația interbelică și pentru vremurile ce au urmat ultimul mare orator român. Capitolul introdus de reputatul istoric în a doua parte a acestei scriituri omagiale cuprinde *Discursul* rostit de Alexandru Marghiloman la banchetul de la Athenee Palace, la împlinirea vârstei de 70 de ani, care confirmă nu doar forța pe care vocația o imprimă cuvintelor spuse, dar dezvăluie într-un anume fel ceva din taina pe care o reprezintă succesul diplomatului și politicianului care a pledat și a câștigat în confruntări hotărâtoare pentru interesul țării și poporului său.

Bazat pe un demers istoriografic modern, pe o explorare consistentă a valențelor grafice, autorii realizează o viziune realistă asupra personalității, vieții și operei acestui mare român, ostracizat pe nedrept decenii întregi. Felicitări pentru exactitatea științifică și calitatea de excepție a acestui volum.

Profesor universitar Dr. Jipa Rotaru

Membru titular al Academiei Oamenilor de Știință din România

NOTELE POLITICE ALE LUI

ALEXANDRU MARGHILOMAN – EDIȚIE ANASTATICĂ

Beneficiind de o ediție princeps achiziționată de domnul Constantin Toma, a fost tipărită în anul 2019 o ediție anastatică a *Notelor Politice* ale lui Alexandru Marghiloman, la sărbătorirea Centenarului Marii Uniri și la 165 de ani de la nașterea autorului lor. Ea a fost îngrijită de domnii Ștefan Davidescu, Alfred Vasilescu și subsemnatul.

Însemnările zilnice ale marelui politician buzoian, prin autenticitatea și veridicitatea lor, sunt valoroase documente de arhivă. Politicianul Alexandru Marghiloman nu face literatură, deși evident cunoștea care va fi publicul cititor. Notațiile sale sunt scurte, clare, simple. A consemnat evenimentele și a prezentat impresiile pe care i le-au produs acestea și rolul pe care el l-a avut în desfășurarea lor. Franchețea informațiilor a pus în dificultate la momentul apariției lor, aproape întreaga societate politică românească aflată în vârful piramidei sociale. Citind cu atenție aceste memorii putem intra în mintea și sufletul „marelui valah”. Surpriza este deplină. Prin cuprinsul lor brut, neșlefuit, Notele crează un șoc teribil. De aceea, la publicarea lor autoritățile au reacționat imediat, confiscând la ordinul primului ministru Alexandru Averescu și a ministrului de interne Octavian Goga, ceea ce nu se vânduse din întregul tiraj.

Istoricii pot extrage astăzi din aceste volume, diferite documente de esență pur istorică, pentru studiul evenimentelor în contextul moravurilor vremii. Este o istorie zugrăvită în culori, în care ies în evidență în primul rând cei care nu pot fi contestați. Cu siguranță, cel mai avantajat domeniu de retipărirea acestor volume este istoria politică românească. Se pot cerceta și trage concluzii pertinente în rescrierea acestei ramuri a istoriei.

Putem afirma că „marele buzoian” a anticipat efectul Notelor sale, pe care poate le-a considerat revanșa sa postumă. Oglinda pusă de Alexandru Marghiloman societății românești a anilor 1897 – 1924, a deranjat în profunzime. Cei interesați, care citesc cu atenție cele cinci volume, vor recunoaște pe cel care s-a remarcat ca fiind un orator desăvârșit, cu o reto-

